

sygn. akt VII U 4800/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

15 czerwca 2022 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w następującym składzie:

Przewodniczący SSO Małgorzata Kosicka

po rozpoznaniu 15 czerwca 2022 r. na posiedzeniu niejawnym w Warszawie

odwołania M. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W.

z 16 października 2019 r., znak (...)

o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje M. S. rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy od czerwca 2019 r. do 30 czerwca 2023 r.;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. na rzecz M. S. 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VII U 4800/19

UZASADNIENIE

M. S. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z 16 października 2019 r., znak: (...) zaskarżając ją w całości i zarzucając naruszenie:

- art. 12 ust. 1 w związku z art. 14 ust. 1 i 2a ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez uznanie, że nie jest on niezdolny do pracy, w tym brak określenia, czy niezdolność ma charakter całkowity czy częściowy, trwałe oraz pozostałych danych dotyczących tej niezdolności, a także brak podania uzasadnienia;

- art. 57 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez jej wydanie i odmowę prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy przy braku wskazania czy występują wszystkie przesłanki przyznania świadczenia, pomimo że jest niezdolny do pracy.

Odwołujący wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji w całości poprzez przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego ortopedy i zeznań świadka E. S. oraz o zasądzenie od organu rentowego na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony wskazał, że bezspornym jest, że uległ wypadkowi przy pracy 30 listopada 2017 r., co wynika z karty wypadku nr (...).

Z dokumentacji medycznej prowadzonej przez Wojskowy Instytut Medyczny w W. wynika nadto, że uszczerbek na zdrowiu, jakiemu uległ odwołujący, polegał na: wieloodłamkowym złamaniu talerza kości lewej biodrowej sięgającej lewego stawu krzyżowo-biodrowego przechodzącego przez strop panewki stawu biodrowego obejmującego górną

i dolną gałąź kości łonowej, złamaniu kości kulszowej oraz rozległym krwiaku zatrzewnowym. W jego ocenie dolegliwości, których doznał wskutek wypadku przy pracy, uniemożliwiają mu wykonywanie pracy zarobkowej. Odwołujący zaznaczył, że treść zaskarżonej decyzji oraz orzeczenie wydane przez komisję lekarską ZUS nie zawiera wyczerpującego uzasadnienia dokonanej oceny stanu jego zdrowia (odwołanie z dnia 25 listopada 2019 r., k. 3-4 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Organ rentowy wskazał, że odwołujący został skierowany na badanie przez komisję lekarską ZUS, która orzeczeniem z 11 października 2019 r. ustaliła, że nie jest on niezdolny do pracy. W oparciu o powyższe wydano zaskarżoną decyzję odmawiającą ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (odpowiedź na odwołanie z dnia 12 grudnia 2019 r., k. 7 a. s.).

Sąd ustalił, co następuje:

M. S. prowadzi działalność gospodarczą od 1986 r. i świadczy usługi budowlanych. Do jego podstawowych obowiązków należało wykonywanie czynności na stanowisku operatora ładowarki H., o nośności około 20 ton oraz operatora koparki i walca drogowego. W celu wejścia do kabiny ładowarki ubezpieczony musiał pokonać trzy stopnie. Pierwszy stopień znajdował się na wysokości ponad pół metra. Do koparki odwołujący wchodził po gąsienicy, zatem był również zmuszony do podnoszenia nogi powyżej kolana. W celu przedostania się do kabiny walca drogowego ubezpieczony także pokonywał szczeble drabinki. W ciągu dnia pracy kilka razy w ciągu jednej godziny pracy pokonywał schody na maszynach, które obsługiwał. Na trasie między K. a Z. w godzinach popołudniowych 30 listopada 2017 r. doszło do wypadku drogowego podczas wykonywania przez ubezpieczonego usług w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, gdyż pokonywał odcinek drogowy w trakcie prowadzenia samochodu ciężarowego. Podczas jazdy wąską drogą samochód odwołującego utknął na grząskim poboczu. W trakcie próby podczepienia samochodu łańcuchami, M. S. został przygnieciony do drzewa przez inny nadjeżdżający samochód. Tego samego dnia odwołujący został przywieziony przez karetkę pogotowia ratunkowego do Wojskowego Instytutu Medycznego Centralnego Szpitala Klinicznego Ministerstwa Obrony Narodowej. Rozpoznano wówczas wieloodłamkowe złamanie talerza lewej kości biodrowej sięgające lewego stawu krzyżowo-biodrowego obejmujące górną i dolną gałąź kości łonowej, złamanie lewej kości kulszowej oraz rozległy krwiak zaotrzewnowy. Następnie ubezpieczony leczył się w (...) Publicznym Szpitalu (...) im. prof. A. G.. W okresie od 5 grudnia 2017 r. do 21 grudnia 2017 r. rozpoznano złamanie panewki stawu biodrowego, urazowe rozerwanie spojenia biodrowego oraz inne określone zaburzenia krzepnięcia. 13 grudnia 2017 r. wykonano zabieg operacyjny w postaci otwartego nastawienia i stabilizacji załamań płytami do modelowanymi miednicznym rekonstrukcyjnymi oraz śrubami korowymi. Operowanie maszyną za pomocą lewej nogi w pozycji siedzącej skutkowało pojawieniem się

u M. S. dolegliwości bólowych i „omdlenia nogi”. Maszyna przestała by funkcjonować, a obsługiwana łyżka koparki mogłaby opaść powodując utratę zdrowia innych współpracowników (karta zlecenia wyjazdu zespołu ratownictwa medycznego z 30 lipca

2017 r., k. 43 dok. lek., karta informacyjna z 5 grudnia 2017 r., k. 7-9 dok. lek., karta informacyjna z 21 grudnia 2017 r., k. 3-5 dok. lek. oraz zeznania świadka E. S.

i odwołującego, k. 63-65 a. s.).

Obecnie odwołujący ma jedną nogę krótszą. Nie może długo siedzieć ani leżeć. Sporadycznie porusza się samochodem osobowym. Ubezpieczony nie jest w stanie obsługiwać żadnej maszyny. Wypadek przy pracy spowodował u odwołującego problemy psychiczne. Aktualnie korzysta z leku o nazwie P., po którym zabronione jest prowadzenie pojazdów mechanicznych (zeznania świadka E. S. i odwołującego, k. 63-65 a. s.).

Ubezpieczony korzystał z okresu zasiłkowego oraz świadczeń rehabilitacyjnych do maja 2019 r. Po wykorzystaniu świadczeń odwołujący 7 czerwca 2019 r. złożył wniosek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. o rentę z tytułu niezdolności do pracy (wniosek z 7 czerwca 2019 r., a. r.).

W toku postępowania wyjaśniającego lekarz orzecznik ZUS orzeczeniem z 18 lipca 2019 r. uznał badanego za zdolnego do pracy. 3 sierpnia 2019 r. ubezpieczony złożył sprzeciw zaskarżając w/w orzeczenie. W konsekwencji został

skierowany na badanie do komisji lekarskiej ZUS, która orzeczeniem z 11 października 2019 r. również stwierdziła, że odwołujący nie jest niezdolny do pracy. Na tej podstawie organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję z 16 października 2019 r., znak:(...), w której to odmówił M. S. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy (orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z 18 lipca 2019 r., a. r., sprzeciw z 3 sierpnia 2019 r., k. 78 dok. lek., orzeczenie komisji lekarskiej ZUS z 11 października 2019 r., a. r. i decyzja z 16 października 2019 r., a. r.).

Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego ortopedy celem ustalenia, czy ubezpieczony jest obecnie całkowicie lub częściowo niezdolny do pracy, a jeżeli tak, to czy niezdolność ta powstała w związku z wypadkiem przy pracy, któremu uległ 30 listopada 2017 r. oraz, czy jest to niezdolność trwała czy okresowa, a jeżeli okresowa, to na jaki okres (postanowienie z 10 lutego 2020 r., k. 14 a. s.).

Biegły sądowy rozpoznał u odwołującego stan po złamaniu miednicy i po złamaniu lewego stawu biodrowego. Po analizie dokumentacji medycznej, zebranych wywiadzie i przeprowadzonym badaniu lekarskim stwierdzono, że ubezpieczony nie utracił zdolności do pracy w wymiarze częściowym ani całkowitym. W wyniku zastosowanego leczenia operacyjnego doszło do subanatomicznego ustawienia odłamów i uzyskania bardzo dobrego wyniku czynnościowego. Uzyskano również zrost i wystarczająco dobry zakres ruchu w odniesieniu do zgięcia biodra do 90 stopni z zachowaną rotacją zewnętrzną. Ponadto ruchy kręgosłupa wykonywane są przez odwołującego swobodnie i w prawidłowym zakresie bez jakichkolwiek obiektywnych objawów zespołu bólowego. Poza ograniczeniem ruchów lewego biodra nie występują w stanie zdrowia ubezpieczonego inne dysfunkcje (opinia główna biegłego sądowego ortopedy M. G., k. 23-26 a. s.).

Po przeprowadzeniu dowodu z zeznań świadka i strony odwołującej się, sąd dopuścił dowód z opinii uzupełniającej biegłego sądowego ortopedy M. G. celem ustalenia czy M. S. jest całkowicie lub częściowo niezdolny do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, czy niezdolność ta istniała 7 czerwca 2019 r., a jeżeli nie, to kiedy powstała i jaki jest przewidywany czas jej trwania (postanowienie z 26 sierpnia 2021 r., k. 65 a. s.).

Po ponownym dokonaniu przez biegłego sądowego analizy dokumentacji medycznej, zebranego wywiadu i przeprowadzeniu badania biegły wskazał, że odwołujący jest częściowo niezdolny do pracy z powodu wypadku przy pracy z 30 listopada 2017 r. na okres do 30 czerwca 2023 r. Uznanie ubezpieczonego za osobę częściowo niezdolną do pracy było możliwe dzięki analizie badań RTG, które odwołujący się dostarczył w toku postępowania - wynikają z nich pourazowe zmiany zwyrodnieniowe powodujące dysfunkcję biodra lewego. Zmiany te uniemożliwiają wykonywania dotychczasowej pracy przez odwołującego powstały w końcowym okresie korzystania ze świadczeń rehabilitacyjnych. Ubezpieczony może pracować jedynie w pozycji siedzącej na poziomie zero w niepełnym wymiarze czasu pracy. Uwidocznione zmiany zwyrodnieniowe wskazują na pogorszenie dotychczasowej sprawności M. S. (dwie opinie uzupełniające biegłego sądowego M. G., k. 71-74 i 97 a. s.).

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy w aktach sprawy i aktach rentowych, w tym w szczególności na podstawie dokumentacji medycznej przedstawiającej stan zdrowia strony odwołującej, a także zgodnie z opiniami sporządzonymi przez biegłego sądowego z zakresu ortopedii M. G. oraz zeznań świadka E. S. i M. S..

Dokumentacja lekarska, która stanowiła fundamentalne źródło dowodowe dla ustalenia stanu zdrowia odwołującego, nie była kwestionowana przez strony postępowania. Sąd nie znalazł żadnych podstaw do uznania jej za nieprawidłowo sporządzoną. W oparciu o ten dowód, jak również na podstawie zebranego wywiadu i przeprowadzonego przedmiotowego badania lekarskiego biegły sądowy sporządził opinie, które przesądziły o sposobie rozstrzygnięcia sprawy. Sąd oparł rozstrzygnięcie o wnioski wyprowadzone przez biegłego sądowego w dwóch opiniach uzupełniających. Sąd nie brał pod uwagę pierwotnego stanowiska biegłego sądowego, w którym wskazał, że badany nie jest niezdolny do pracy - należy zaznaczyć, że biegły podczas pierwszego opiniowania stanu zdrowia

ubezpieczonego nie posiadał pełnej dokumentacji stanu jego zdrowia, która potwierdzałaby postępujące schorzenie natury ortopedycznej. Dopiero przed wydaniem kolejnej opinii odwołujący przedstawił badania RTG w kilku projekcjach.

W konsekwencji ten dowód wykazał, że ubezpieczony faktycznie był osobą częściowo niezdolną do pracy zanim wykorzystał w całości świadczenie rehabilitacyjne. Organ rentowy wskazywał, że za datę początkową powstania niezdolności do pracy ubezpieczonego należy przyjąć datę kolejnego badania wykonanego przez biegłego sądowego. Sąd nie zgodził się ze stanowiskiem zaprezentowanym przez ZUS, ponieważ z opinii sądowno-lekarskiej jasno wynika określony przez biegłego okres, w którym odwołujący stał się osobą częściowo niezdolną do pracy. Pourazowe zmiany zwyrodnieniowe wynikające z przedstawionych badań RTG dużo wcześniej uniemożliwiały odwołującemu wykonywanie pracy w pozycji wymuszonej powyżej czterech godzin oraz wejście do maszyny, którą musiałby obsługiwać

w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, aniżeli w dniu wykonania ponownego badania przez biegłego sądowego.

Jakkolwiek w sprawach o rentę ogólną zasadą jest wyrokowanie wyłącznie na podstawie opinii biegłych sądowych z zakresu specjalności dotyczących chorób osoby badanej, sąd uznał, że odebrane od odwołującego i jego żony zeznania były przydatne dla rozstrzygnięcia w sprawie. Małżeństwo przedstawiło charakter usług wykonywanych przez ubezpieczonego w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. W szczególności, istotnym było, że odwołujący musi wysoko podnosić kołczyzny dolne, aby mógł wsiąść do kabiny pojazdu, który musiałby obsługiwać w ramach swojej działalności gospodarczej. Zeznania te umożliwiły biegłemu zajęcie stanowiska wobec możliwości wykonywania poszczególnych czynności przez odwołującego, czego biegły nie wiedział sporządzając pierwszą opinię w sprawie. Sąd dał również wiarę tym zeznaniom w kontekście odczuwania aktualnie dolegliwości zdrowotnych przez ubezpieczonego i występowania trudności w zajmowaniu pozycji wymuszonej, co też koreluje z przyjętym przez biegłego sądowego stanowiskiem.

Mając na uwadze powyższe, zgromadzony materiał dowodowy był wystarczający do wydania rozstrzygnięcia. W związku z tym sąd pominął wniosek dowodowy złożony przez pełnomocnika odwołującego dotyczący dopuszczenia dowodu z opinii biegłego sądowego psychiatry oraz z opinii uzupełniającej biegłego sądowego ortopedy na podstawie art. 235² § 1 pkt 3 k.p.c., ponieważ uznano je za nieprzydatne. Biegły sądowy ortopeda w opiniach uzupełniających uznał, że ubezpieczony jest osobą częściowo niezdolną do pracy, co stanowiło dostateczną podstawę do dokonania ustaleń faktycznych.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie M. S. jest uzasadnione.

Sąd zważył, że organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję odmawiającą ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy oparł się na przepisach ustawy z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1205) zwanej dalej „ustawą wypadkową”. W sprawie nie było sporne, że ubezpieczony uległ wypadkowi przy pracy w rozumieniu art. 3 ustawy wypadkowej. Przedmiot sporu koncentrował się na ustaleniu czy odwołujący jest niezdolny do pracy zarobkowej w związku z wypadkiem przy pracy.

Stosownie do art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy wypadkowej z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej „renta z tytułu niezdolności do pracy” przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej.

W myśl art. 17 ust. 1 ustawy wypadkowej przy ustalaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty rodzinnej i dodatku do renty rodzinnej dla sieroty zupełnej z tytułu ubezpieczenia wypadkowego, do ustalenia wysokości tych świadczeń oraz ich wypłaty stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy.

Definicję niezdolności zawiera art. 12 ust. 1-3 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 53 z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą rentową”, który stanowi, że niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, natomiast częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Zgodnie z art. 13 ustawy rentowej, przy ocenie stopnia i trwałości niezdolności do pracy oraz rokowania, co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, a także możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

W toku postępowania sądowego należało rozważyć czy ubezpieczony prawidłowo został uznany za osobę zdolną do wykonywania pracy na stanowisku operatora maszyn. W celu wyjaśnienia spornej okoliczności sąd dopuścił w sprawie dowód z opinii biegłego sądowego lekarzy specjalisty z zakresu ortopedii jako właściwego ze względu na schorzenia odwoływającego.

Sąd oparł się na dwóch opiniach uzupełniających sporządzonych przez biegłego ortopedę oceniając, że są one wyczerpujące i logicznie uzasadnione. Biegły wyjaśnił, że częściowa niezdolność do pracy utrzymuje się u odwoływającego od zakończenia pobierania świadczeń rehabilitacyjnych. Biegły oparł swoje stanowisko na dodatkowej dokumentacji lekarskiej, z której wynika, że u ubezpieczonego utrzymują się zmiany zwyrodnieniowe powodujące dysfunkcję jego lewego biodra. Rozpoznane schorzenie uniemożliwia ubezpieczonemu wykonywanie pracy w pozycji wymuszonej, jak również wejście do kabiny obsługiwanej maszyny ze względu na konieczność pokonania schodków umieszczonych na znacznej wysokości. Zdaniem sądu, te ustalone fakty decydują o tym, że odwoływający jest częściowo niezdolny do pracy. Stan zdrowia ubezpieczonego w dacie zaskarżonej decyzji nie daje podstaw do uznania, że może on wrócić do pracy, ponieważ skutkowałoby to dalszym pogorszeniem stanu zdrowia z medycznego punktu widzenia.

Z uwagi na spełnienie wszystkich przesłanek wynikających z art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy wypadkowej przez M. S., sąd przyznał na jego rzecz prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy na okres od 1 czerwca 2019 r. do 30 czerwca 2023 r. Sąd zastosował również przepis art. 129 pkt 1 ustawy, zgodnie z którym świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania do nich prawa, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. W toku postępowania sąd ustalił, że odwoływający złożył wniosek o przyznanie prawa do przedmiotowego świadczenia 7 czerwca 2019 r., co daje możliwość przyznania mu renty począwszy od czerwca 2019 r. Data końcowa świadczenia jest zbieżna z ustaleniami dokonanymi w opinii sądowno-lekarskiej biegłego sądowego ortopedy.

Mając na uwadze powyższe sąd orzekł na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., jak w punkcie 1 wyroku. O kosztach procesu orzeczono w punkcie II wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 265) zasądzać od organu rentowego na rzecz odwoływającego kwotę w wysokości 180 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.